Duşan BAISKI

Cel din urmă joker

— Europei îi pute gura, domnilor. Europa nu mai este decât o hoaşcă bătrână căreia îi colcăie păduchii sub perucă. Europa este leprosul de pe care carnea începe să se destrame, să duhnească a hoit şi, în curând, din nimfa iubită cândva de taur nu va mai rămâne decât scheletul. Şi-atunci, din toată pleava aceasta de scriitori… da, avea dreptate recepţionerul de la Palace, nimicurile astea poartă întreaga vină pentru bolile curveşti ale hoaştei… nu va mai rămâne niciunul, nici măcar de sământă.

Ivan Alexeevici amuţi. Privi câteva clipe afară, la copacii de pe marginea drumului, apoi la dealurile vinete din depărtare. Amintindu-şi brusc de ceva anume, scoase din buzunar o cutiuţă nichelată, cu una din cele şase suprafeţe plină de găuri. Dintr-alt buzunar trase un pacheţel învelit în hârtie de ziar, pe care îl puse pe genunchi. Îl desfăcu încet, cu mişcări calculate. Aşeză alături cutiuţa şi ridică, la fel de încet, capacul.

— A venit şi pentru tine timpul micului dejun, generale. Scuză meniul, dar dacă azi dimineaţă îmi aduceau brânză de oaie, jur căţi-o cedam… Apropo, să nu uit. Aseară, cât am lipsit din cameră, am tratat cu prietenul nostru, Mimo, să ne ducă până la linia frontului. Cu puţin noroc ajungem poate şi la ceilalţi… Recepţionerul acela blestemat m-a jignit, generale… Trebuie să-i dovedesc contrariul…

— Las-o baltă, Ivan Alexeevici, interveni Anna Giordani. Este mult prea periculos. Lunetiştii îţi vor vedea numai fruntea, nu ce e sub ea. Iar dacă tot vrei să vezi ororile de-aproape, scuteşte-l măcar pe general.

— Nu, nu, poate asta este ultima lui şansă de a-şi aduce aminte, ultima lui reîncarnare. Este, de ce nu, ultimul joker la care-i dă dreptul Cel de Sus… El trebuie să vadă, înţelegi?

O frână bruscă îi ridică pe toţi în picioare. Toyota înţepeni în curbă, aproape de trunchiul unui copac aşezat de-a curmezişul şoselei.

— Ce-i, ce s-a întâmplat? se precipită rusul, cu o mână sprijinindu-se de scaunul din faţă, iar cu cealaltă încercând să oprească alunecarea pacheţelului, a generalului şi a cutiuţei nichelate.

— Ne-am rătăcit, răspunse laconic şoferul.

Ivan Alexeevici îşi lipi fruntea de geam, dorind să pătrundă cu

privirea dincolo de pădurea crescută până în buza şoselei. I se păru că vede o siluetă sprijinită de trunchiul masiv al unui copac, însă nu era decât o banală scorbură. Amuţiseră şi ceilalţi, toţi cu ochii la omul ce se căznea să întoarcă maşina pe drumul mult prea îngust. Pe scaunul din dreapta şoferului, Mimo îşi punea cu pipeta picături în nas. În spate, Pavle desfăcuse o hartă rutieră şi urmărea ceva cu degetul.

— Degeaba, mormăi Petar. Trebuia să fi cotit la dreapta acolo unde l-am zărit pe poliţist. Dar cine ar fi crezut că ăştia au distrus toate indicatoarele.

— Păi… să întrebăm pe careva… mormăi rusul, vizibil îngrijorat.

— Nu ne va răspunde nimeni, mai cu seamă când vede numărul maşinii, zise Mimo, trăgând puternic aer pe nas. Pe urmă îşi luă de jos geanta din piele de porc, o deschise şi scoase de sub nişte cărţi un pistol, un „TT" mare, greu, căruia îi verifică întâi încărcătorul, pe urmă siguranţa.

Ivan Alexeevici privi întrebător la feţele companionilor.

Armeanul încetase să mestece boţul de chewing gum, italianca începuse să se rujeze, de parcă se pregătea pentru cine ştie ce întâlnire, iar Pavle căuta ceva într-o sacoşă dolofană.

În momentul acela motorul tăcu. Liniştea veni cumva dureros pentru timpanele obişnuite ore întregi cu torsul monoton al maşinăriei. De afară se auzi ţipătul isteric al unei coţofene.

— Un pic de odihnă nu-i strică nimănui, decretă şoferul, după care deschise portiera, coborî şi dispăru în tufele de la marginea pădurii. Îi urmară aproape toţi. În microbuz nu mai rămăseseră decât Ivan Alexeevici şi italianca.

Rusul înghiţi în sec. Pe retină încă îi mai persista imaginea pistolului. Mimo nu-şi luase cu el geanta. Arma se afla acolo, sub cărţi, iar şoferul uitase la rândul său cheia în contact…

— Unde au plecat? o întrebă pe Anna.

— Să se uşureze, îi răspunse aceasta, zâmbind. Tu nu mergi?

— Eu, eu… dar unde-i… unde-i generalul, mi-a fugit generalul!

—… ralul… it… ralul! îl îngână ecoul.

Lui Ivan Alexeevici îi dădură lacrimile. [ăşni de pe scaun, trase cu putere de uşa culisantă a microbuzului şi se lăsă imediat în genunchi, pe podeaua maşinii.

— Generale, unde eşti generale?

Primul reveni Mimo. Urmară, unul după altul Simonian, şoferul

şi toţi ceilalţi. Găsind uşa blocată pe dinăuntru se puseră să bată în caroserie cu pumnii.

— Nu deschid până nu-l găsesc pe general! strigă Ivan Alexeevici.

Se târî până aproape de picioarele italiencei. Pentru câteva secunde nu văzu decât două gambe delicate şi două glezne fine, tuburătoare.

— Doamne, Dumnezeule pravoslavnic, păzeşte-mă de ispită…

Albeaţa cărnii se estompă. Rusul regăsi griul covorului cauciucat, mirosind a praf şi a transpiraţie.

Loviturile în tabla caroseriei se înteţiră. Se auzi iar ţipătul coţofenei. Şoferul înjură ceva de mamă.

— Aici îmi erai… caporale… ţie nici că-ţi pasă de gleznele divine ale strănepoatei lui Dante…

De parcă n-ar fi căzut de pe genunchii lui Ivan Alexeevici cu tot cu pacheţelul şi cutia aceea metalică, şoarecele alb ronţăia liniştit dintr-o coajă de pâine uscată, aproape de pantofii italiencei.

*

Toyota îşi reluă drumul, însă în sens invers, pe acolo pe unde venise. După câteva minute pădurea fu lăsată în urmă. În dreapta, în depărtare, cu vârful ascuns în negură, se găsea muntele Sar.

— Încă o moschee nouă! exclamă Anna, arătând cu degetul spre minaretul alb, ce ţâşnea ca o săgeată de la poalele unei coline, dintre zecile de case încă neterminate.

Un timp nu se auziră decât obişnuitul tors al motorului şi rulajul roţilor pe asfaltul şoselei.

— Da, domnilor. Individul de la recepţia hotelului Palace avea dreptate. Scriitorii au spart această ţară, au răscolit întreaga lume, preacurvesc în politică, într-un cuvânt, s-au băgat în rahat până-n gât…

Toyota îşi reduse viteza. Din faţă se apropia o coloană de autoturisme cu farurile aprinse.

— Dar ce-i cu steagul acela roşu? se miră Ivan Alexeevici, holbându-se la maşinile ce treceau acum prin dreptul microbuzului.

— O provocare… – bombăni Mimo scoţând pistolul.

— Dar am văzut şi o păpuşă prinsă de capota unui „Mercedes", interveni Anna.

— E o nuntă… bombăni iar Mimo, punând pistolul înapoi, în geanta din piele de porc.

*

Oraşul îi întâmpină cenuşiu, mohorât. Vremea se răcise considerabil, iar ploaia măruntă umpluse străzile cu o mâzgă pământie, alunecoasă. Vântul se chinuia să desprindă de pe ramurile copacilor ultimele frunze ale toamnei. În cartierul de margine prin care pătrunseră în localitate părea a fi fost zi de târg. Şoseaua era ticsită de căruţe cu cai, de maşini şi motocultivatoare trăgând semiremorci pline cu oameni.

Lumea îi privea curioasă, mirată chiar, iar cei ce traversau uliţele alandala nu se sinchiseau să se dea la o parte, nici să se grăbească să ajungă dincolo. O femeie măruntă, în şalvari, rămase înţepenită pe linia întreruptă din mijlocul drumului şi-i urmări cu privirea până când Toyota, silită să urce cu roţile din dreapta pe bordură, reuşi să o depăşească. Şoferul scăpă câteva înjurături încărcate cu semnificaţii triviale şi nu încetă cu bombăneala decât atunci când ajunse aproape de ceea ce se dorea a fi centrul aşezării.

Microbuzul se opri în dreptul unui tânăr fercheş, ce număra de zor un teanc de bancnote. Mimo întredeschise portiera.

— Şefule, spune-mi, te rog, unde-i Primăria?

Celălalt îl privi câteva clipe drept în ochi, însă fără a scoate măcar o singură vorbă.

— De Primărie, am întrebat de Primărie, insistă Mimo, deschizând larg portiera.

Tânărul zâmbi scurt, dădu din umeri, în semn că nu ştie, vârî teancul de bani în buzunar şi o luă din loc.

Toyota opri la câţiva metri mai încolo, lângă un chioşc de ziare, dinaintea căruia un bătrân încovoiat, cu un soi de calotă mică, albă, pe creştet, se căznea să-şi aprindă o ţigară. Auzind întrebarea lui Mimo, îşi roti privirea prin jur, trase cu sete un fum, dădu, la fel, din umeri, se întoarse cu spatele şi porni agale pe aleea ce se pierdea într-un parc. Mimo aşteptă până ce o femeie elegant îmbrăcată, împingând un cărucior pentru gemeni, ajunse lângă maşină. Urmă aceeaşi întrebare. Dar de data aceasta veni şi răspunsul. Primăria se afla chiar peste drum.

— Coborâţi, am ajuns, zise Pavle, uşurat. Încuie bine portierele, îi şopti şoferului. Cu separatiştii ăştia nu se ştie niciodată… Staţi, staţi pe loc, strigă la grup.

Din stânga se auzeau claxoane de maşini.

— Încă o provocare sau încă o nuntă? întrebă Ivan Alexeevici, cu ochii la coloana lungă de autoturisme. Deasupra unui Audi negru, aflat în frunte, fâlfâia acelaşi steag mare şi roşu, cu vultur auriu, bicefal. ÎnMercedesul ce-i urmă Audi-ului, mirii ţepeni, cu feţele împietrite. Pe capota albă, o păpuşă cât un copil de doi-trei ani, blondă, în rochiţă de mătase roz.

— Este cea de-a şasea nuntă pe care o văd astăzi, remarcă italianca.

*

Le deschise un individ înalt, uscăţiv, cu o cicatrice roşie pe unul din obraji. Intrară în sala de consiliu a Primăriei răsuflând uşuraţi. La televizorul cocoţat pe un dulap metalic se transmitea un film cu Edy Murphy. Pe peretele opus, o fotografie color a preşedintelui republicii. Prin gemul larg deschis se zăreau o parte din oraş, biserica Sf. Nicolae şi minaretul unei moschei.

Mimo se aşează greoi pe un scaun din capul mesei, acolo unde se afla telefonul, unicul din încăpere. Ştiau cu toţii că pentru el prima grijă atunci când ajungea în alt loc era să-i dea un telefon soţiei, care, de groaza războiului, se refugiase împreună cu cei doi copii într-un orăşel din nord. Vorbind cu Maria, uriaşul Mimo se transforma radical, devenind din războinicul întotdeauna gata de luptă un om bun ca pâinea lui Dumnezeu. Iar după ce termina convorbirea, de fiecare dată la fel de lungă, scotea de prin buzunare o sumedenie de cutii de medicamente şi-i cerea gazdei un pahar mare cu apă. Când li se oferea oaspeţilor cafea, Mimo solicita, invariabil, o ceaşcă de ceai.

Pentru Ivan Alexeevici, Mimo era îngerul păzitor al grupului, chiar dacă cele două luni de prizonierat ale acestu-ia făcuseră din el neom şi acum încerca să îndrepte câte ceva din ceea ce se mai putea îndrepta. Dar, de când îi tulburase recepţionerul acela de la Palace gândurile, sentimentele sale pentru Mimo deveniseră destul de contradictorii, Mimo dovedindu-se a fi, din punctul de vedere al hotelierului, unul din cei băgaţi în rahat până în gât. Sunetele stridente ce răzbăteau de afară, din stradă, îi distraseră atenţia. Trecea claxonând o altă coloană de maşini.

— A şaptea, spuse Anna ca pentru sine.

Când alaiul de nuntă îi dispăru din raza vizuală, italianca părăsi geamul şi se aşeză pe scaunul gol de lângă rus.

— Renunţă, Ivan Alexeevici.

Simţind privirile tuturor aţintite asupra lui şi ghicind că aşteptau cu toţii un răspuns pe care nu-l ştia nici el, acesta îşi făcu un timp de lucru cu mâinile. Cotrobăi îndelung prin buzunare. În cele din urmă scoase pe masa de sticlă cutiuţa nichelată şi o deschise.

— Generalul meu, dragă Anna, nu mai are ouă. Pe când îmi umblau anul trecut doctorii prin burtă, în sala de operaţie – n-aveam pic de vlagă în jumătatea de jos a trupului, anesteziat fiind, nu-i aşa – cineva mi-a şoptit că studenţii medicinişti mi l-au subtilizat din salon pe sărmanul general, l-au dus în laborator şi i-au scos testiculele. Cine a mai văzut general fără ouă, Doamne-Dumnezeule… Dar trebuie să-l duc, trebuie să simtă mirosul prafului de puşcă, să audă canonada artileriei, să vadă toate grozăviile de pe front… Doar aşa îşi va aduce aminte de viaţa lui anterioară, când a trimis atâtea suflete la moarte. Nimeni nu ajunge general dacă nu a trimis măcar un om la moarte…

— Lasă-l pe Dumnezeu să-l pedepsească pe general. Pentru tine bietul şoarece nu este decât un biet şoarece.

Rusul îşi trase scaunul mai aproape de femeie. Puse mâna pe mâna ei.

— Anna, tu nu înţelegi. La început a fost cuvântul. Cuvântul este atotputernic. Eu trebuie să stau de vorbă şi cu unii, şi cu alţii, chiar de va trebui să trec zilnic de la unii la alţii.

— Iar vrei să salvezi lumea, Ivan Alexeevici? spuse Mimo, cu ochii la imaginile de pe ecranul televizorului.

— N-am să renunţ acum, continuă, fără a lua în seamă ironia uriaşului – după ce am străbătut atâtea mii de kilometri. Îi cunosc şi pe unii, şi pe alţii. Mă cunosc foarte bine şi unii, şi alţii. I-am vizitat de atâtea ori înainte de războiul ăsta blestemat, care o dată şi o dată va trebui să se termine, nu-i aşa?

— Tu hotărăşti dacă trebuie sau nu să mergi, Ivan Alexeevici.

— Cât despre general, cred că ai dreptate. Poate nu este decât ceea ce este: un biet şoarece alb. Dar ştii de ce-l port mereu cu mine? Să am întotdeauna un termen de comparaţie, să-l privesc şi să-mi spun: de există reîncarnare, Ivan Alexeevici, ai grijă pentru faptele tale. Fiindcă, de vor fi sub măsura pe care singur Dumnezeu ţi-a dat-o, singur Dumnezeu îţi va trimite după moarte-ţi sufletul în trupul unui biet şoarece. Şi – continuă el, aproape de urechea italiencei – mă simt groaznic de vinovat pentru ouşoarele lui. Eu i-am convins, pe studenţii aceia că sărmanul animal poartă în sine sufletul unui general. Când

m-am întors în salon, mi-au spus că sufletul generalului va muri odată cu şoarecele, acesta nemaiputând procrea. Bieţii copii…

Mimo trânti receptorul în furcă. Portarul îşi vârî capul pe uşă, speriat.

— Nu avem ton de câteva zile. Zice-se c-au ars ceva circuite în centrală.

Din stradă răzbătu un huruit specific de tanc. Anna fugi curioasă la fereastră, lângă Simonian. Matahala de oţel trecu în viteză prin dreptul Primăriei.

— Asta ce mai este? întrebă Ivan Alexeevici, apărut în spatele Annei.

— O aspirină universală – mormăi Pavle.

— Ce aspirină? se miră Simonian.

— Alungă absolut orice dureri de căpăţână. Dacă steagurile acelea roşii, cu vultur de aur pe ele, îi aţâţă pe unii şi-i sperie pe alţii, tancul îi potoleşte pe primii şi-i linişteşte pe cei din urmă.

*

Într-un târziu apăru şi primarul, pe care omul trimis să-l caute îl găsise abia după trei ore. Era un individ mărunţel, jovial, cu faţa aproape în întregime acoperită de o barbă neagră, deasă. Pomenind de câteva ori de preşedintele republicii, de hârâiala cu separatiştii şi de confiscarea, într-o singură acţiune, a treizeci şi şase de staţii de radio-emisie clandestine, sfârşi prin a-i invita la barul Micul Paris, unde erau, de altfel, aşteptaţi de însuşi patronul, nerăbdător să facă cinste.

Părăsiră Primăria gălăgioşi, oarecum înviorați de ideea că aveau să şi mănânce. Afară se întunecase. Ploaia continua să cearnă mărunt. Pe trotuar se formaseră ochiuri de apă, ochiuri pe care trecătorii le ocoleau cu grijă.

— Multă lume la ora asta pe stradă, remarcă Mimo. Dar unde va fi întâlnirea noastră, dacă nu cumva este secret?

— Este într-un fel şi secret – răspunse primarul, însă vorbele sale fură prea confuze pentru ca să priceapă şi însoţitorii ceva.

Micul Paris îi privea de la înălţimea câtorva trepte albe. Terasa, adăpostită sub nişte bolţi uriaşe, era ticsită. Atraseră de îndată atenţia celor de la mese. Discuţiile şi râsetele încetară brusc. Zeci de priviri urmăreau cu atenţie mişcările noilor veniţi. Primarul dădu mâna cu câţiva din cei mai aproape de culoar şi atmosfera se destinse

întrucâtva.

Murmurul vocilor încetă şi în clipa în care păşiră în bar.

— Nu vă temeţi, mormăi şeful urbei.

Cei din grup îl urmau nedumeriţi. Nu ştiau dacă li se adresase lor sau oamenilor de pe la mese.

La difuzoare cânta Edith Piaff.

Anunţat de sosirea lor, apăru şi patronul barului. Îi conduse la o masă lungă, aşezată într-un colţ. Încet-încet, cei din încăpere îşi reluară discuţiile.

— Doresc pentru prietenul meu, generalul, o bucăţică de brânză de oaie, îi spuse Ivan Alexeevici chelnerului venit să ia comanda. Apoi scoase din buzunar cutiuţa nichelată.

Celălalt rămase o clipă înţepenit, privind surprins la şoarecele alb ce tocmai sărise afară din ciudata lui colivie de buzunar şi amuşina scrumiera, apoi în jur, la oamenii de pe la mese. Se duse şi-i şopti ceva la ureche patronului. Acesta se uită la oaspeţi zâmbitor, după care îşi desfăcu larg braţele şi dădu din umeri.

*

Porţia uriaşă de pizza le potoli până la urmă foamea. Generalul primise o bucăţică de brânză de oaie, dar, spre marea decepţie a lui Ivan Alexeevici, sarea din ea îi tăie pofta de mâncare. [urca mănăstirească le dezlegase tuturor limbile, iar chelnerul, ce continua să afişeze aceeaşi seriozitate chinuită, se tot învârtea pe lângă grup, atent la orice semn, la orice „băiete”. Mimo, cu geanta pe masă, alături de o cană cu ceai, povestea grozăvii de pe frontul din nord, de zilele sale de închisoare, de bătăile luate şi dinţii făcuţi zob, de eliberarea lui făcută la intervenţiile susţinute ale comunităţii internaţionale, de cei douăzeci de ani de condamnare în contumacie cu care-l cadorisiseră autorităţile din zona ocupată.

Aşezat din întâmplare cu faţa spre uşă, Ivan Alexeevici era însă total absorbit de ceea ce se petrecea afară, pe terasă. Nu auzea nici vorbăria lui Mimo, chiar dacă multe din afirmaţiile acestuia erau, în general, bine documentate şi le aprecia ca atare, nici la discuţiile aprinse dintre Anna Giordani şi Simonian despre condiţia artistului într-o societate pusă pe războaie şi căpătuială. Chiar dacă se întorcea spre comeseni atunci când aceştia ciocneau paharele, gândurile sale rămâneau tot departe. La un moment dat, Anna Giordani îl înghionti cu cotul şi rusul o privi nedumerit, afişând un zâmbet de circumstanţă.

Dădu grăbit peste cap paharul cu ţuică, după care privirea îi zbură iar spre cei de la intrare.

Zări la un moment dat un individ cu un pistol-mitralieră la piept. Nu apucase să vadă nici faţa omului, nici cu ce fel de haine era îmbrăcat. Pe retină îi rămăsese doar imaginea armei: scurtă, neagră, cu pat rabatabil. Asta se întâmplase imediat după ce se aşezase el la masă. De atunci, însă, omul cu armă nu mai apăruse.

Dinspre terasă se auzi un scaun lovindu-se cu spătarul de pardoseala de marmură. Ivan Alexeevici tresări. De la una dintre mesele de afară, care i se afla în raza vizuală, doi bărbaţi se ridicară brusc în picioare. Urmă o tăcere stânjenitoare în întreg localul. Sparseră liniştea doar clinchetul unor pahare la tejghea şi vocea răscolitoare a lui Edith Piaff. Apoi un hohot de râs puternic, bărbătesc, acoperi până şi vocea „Vrăbiuţei" de la difuzoarele din bar.

— Ivan Alexeevici, dar nu te mai recunosc, murmură Anna la urechea rusului. De când am venit tu taci întruna.

El nu se întoarse. Puse doar palma pe braţul femeii. Italianca privi la rându-i spre terasă. Sprijinit de cadrul metalic, în uşă stătea individul cu pistolul-mitralieră pe care-l zărise cu câtva timp înainte; era un poliţist fără caschetă, cu o vestă antiglonţ ce-i dădea un aspect bizar. Stătea pur şi simplu încremenit în uşă şi privea fix la masa lor. Se auzi un piuit pătrunzător. Fără a-şi desprinde privirea de la masa străinilor, poliţistul îşi apropie un walkie-talkie de ureche.

— Să-ţi intre bine în cap, Ivan Alexeevici, zise Pavle, separatiştii îşi au cafenelele lor, unde nu calcă niciunul de-ai noştri. Noi avem cafenelele noastre unde nu calcă niciunul de-ai lor. În puţinele cazuri care au fost, curioşii, ai lor sau ai noştri, au ajuns în cel mai bun caz la spital.

*

Lipsit de obişnuitul costum negru, cămaşă albă şi papion roşu, dar cu o barbă de câteva zile, chelnerul continua cu acelaşi zel să ia comenzile şi să debaraseze masa de paharele şi sticlele goale de Coca Cola. Persoane elegant îmbrăcate apăreau iscoditoare în bar, îşi încetineau paşii în dreptul grupului de străini, după care dispăreau în spatele draperiei de sub placa pe care scria „Spre toaletă".

La început, Ivan Alexeevici nu luă asta în seamă. Era absolut normal ca oamenii să aibă nevoi trupeşti. Dar când ajunse la concluzia că mulţi intraseră, dar de ieşit ieşiseră abia câţiva, îi destăinui aceasta

şi Annei. Numai că râsul femeii îl făcu să-şi simtă obrajii în flăcări. Trecând peste penibilul situaţiei şi măcinat de curiozitate, se sculă de la masă. Auzi în urma sa un „unde mergi" mirat, însă nu renunţă. Se îndreptă prudent spre draperia înflorată. O dădu într-o parte cu o mişcare iute şi pătrunse în partea cealaltă, în coridorul în care plutea un miros aspru, de dezinfectant.

Zări chiar în faţă o tejghea lungă şi… Se opri brusc. Se opri şi celălalt… Nu era decât propria imagine în oglinda de la garderobă. Coti la stânga. Doar prezenţa de spirit îl ajută să nu se oprească din nou. Înspre el veneau doi poliţişti îmbrăcaţi şi înarmaţi aidoma celui de afară. Nu-l întrebară nimic. Trecură pe lângă el tăcuţi, lăsând în urmă un miros de fum de ţigări de duzină.

*

Când dădu să iasă, se întâlni nas în nas cu Pavle.

— Haide, rusule, să mergem!

Chiar dacă ochii lui Pavle scânteiau, iar gura îi duhnea a ţuică, apelativul acestuia îl surprinse.

— Generalul! – exclamă, surprins că de la masa din colţ se sculaseră cu toţii şi se îndreptau către „toaletă".

Şoarecele rămăsese uitat printre paharele goale, alături de căsuţa lui strălucitoare. Chelnerul tocmai se aşezase pe un scaun, îşi sprijinise bărbia de braţe şi se uita curios la animal. În viaţa lui nu mai văzuse un şoarece alb. Şi încă unul atât de mare.

Ivan Alexeevici smulse precipitat cutia, apoi pe general. Introduse cutia într-un buzunar al sacoului, iar animalul, într-altul. Pentru a-i ajunge din urmă pe ceilalţi fu nevoit să alerge. Abia atunci dezlegă misterul dispariţiei acelora care tot intraseră la „toaletă" şi nu ieşiseră. Coridorul „toaletei" dădea într-o sală de spectacole.

Primarul îi conduse pe scenă, dinaintea unui şir de scaune puse în semicerc. Se aşezară, orbiţi de lumina a patru reflectoare puternice. Sala era aproape plină şi Ivan Alexeevici regăsi câteva din chipurile ce defilaseră curioase prin bar. Privi spre ultimele rânduri, acolo unde feţele deveneau deja neclare. La un moment dat îi dădură lacrimile din cauza luminii, dar nu renunţă.

În fundul sălii zări trei oameni cu armele agăţate la piept. De pe scenă nu putea să vadă dacă erau aceiaşi ori cu totul alţii.

— …am onoarea de a vă prezenta în această seară şi… în contextul actual… câţiva poeţi de renume din…

Vocea primarului îi readuse lui Ivan Alexeevici gândurile dinaintea reflectoarelor. Dar numai pentru puţin timp. Fiindcă privirea îi scăpă iar la feţele împietrite din sală, la oamenii care îi măsurau cu tot atâta curiozitate. În minte îi apăru imaginea confuză a recepţionerului de la hotel. De-ar fi acesta prezent aici, gândi, poate şi-ar schimba întrucâtva părerea. Sau… nu, recepţionerul avea perfectă dreptate…

Dar… generalul… Îşi introduse iute mâna în buzunar. Găsi doar cutia goală, fără capac. Şoarecele fugise. Uite-l… chiar la marginea scenei! Doamna blondă, din rândul întâi l-a observat.

Se auzi un ţipăt puternic. Apoi încă unul.

— Generalul! strigă Ivan Alexeevici şi se repezi să-l prindă. Însă şoarecele, speriat de mişcare, căzu în sală.

Două doamne săriră de pe scaun ţipând. Ca o reacţie în lanţ, începură să ţipe şi femeile care nici măcar nu ştiau ce anume se petrecea în rândurile din faţă. Cei din rândurile din urmă se buluciră spre uşă.

Răsună un foc de armă.

— Nu e nicio primejdie! urlă unul dintre poliţişti, gesticulând.

Nu-l ascultă nimeni. Cei de pe la mijlocul rândurilor săreau îngroziţi peste scaune, se împingeau, se călcau în picioare. Panica era generală, nu mai ţinea cont de nimeni şi de nimic. Se îngrămădiră spre ieşire până şi cei de pe scenă, în frunte cu primarul. În câteva minute, sala rămase aproape goală…

*

— Atât a mai scăpat din bietul general, murmură Ivan Alexeevici ridicându-se dintre cele două şiruri de scaune. De coada albă pe care o ţinea între degete atârna o bucată de carne diformă, însângerată.

— Mâinile sus! răcni cineva.

— A fost ultima lui şansă de a ajunge pe front. Şi-a jucat până şi ultimul joker, spuse Ivan Alexeevici şi, fără a lua în seamă ţevile pistoalelor-mitralieră, se îndreptă, cu ochii înlăcrimaţi, înspre ieşire.

DUŞAN BAISKI – Luna şi tramvaiul 5 – proză scurtă – Editura Marineasa – 1994